

KRES

glasilo Zveze fantovskih
odsekov

LETO X. ŠTEV. 6.

»KRES«, GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — Izhaja 1. vsakega meseca. — Izdaja Zveza fant. odsekov. — Tiska Misijonska tiskarna Groblje - Domžale (A. Trontelj C. M.). — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Rokopisi se pošiljajo na naslov: Uredništvo »Kresa«, Ljubljana, Vodovodna 24. — Uprava: »Kresa«, Rakovnik, Ljubljana VIII. Ček. rač. št. 17.871. — Naročnina: Letno din 20, pod skupnim ovitkom din 18.

IZ UPRAVE: Dobivali smo pritožbe od naročnikov, ki prejema list na svoj naslov, da jim prispe številka večkrat vsa zmečkana in celo strgana. Zato pošiljamo zdaj list preganjen čez polovico, da je odpornejši in se tako ne zmečka. Kdor pa bi želel list prejemati nepreganjen, naj to sporoči upravi, ki bo njegovo željo rada upoštevala.

Prihodnja — julijska — številka bo slavnostna taborna številka. Izšla bo na 40 straneh ter bo izredno bogato ilustrirana. Poslali jo bomo le tistim naročnikom, ki bodo imeli do takrat naročnino poravnano.

UPRAVA KRESA, LJUBLJANA VIII.

Dne 11. sušca t. l. je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja filozofije član naše fantovske organizacije in svoječasn predsednik ljubljanskega okrožja br. *Francè Škerl* iz Stožic št. 46. pri Ljubljani. Obenem ko svojemu bratu k doseženemu uspehu prisrčno čestitamo, priporočamo našim društvenim knjižnicam, da si nabavijo njegovo doktorsko delo, ki mu je dal naslov »*Ljubljana v prvem desetletju ustavne dobe*« (1860.—1869.). Velja 40.— din.

Domača slovenska zavarovalnica je
VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani

v last. palači ob Miklošičevi in Masarykovi c.
Telefon 25-21 in 25.22.

PODRUŽNICE IN GLAVNA ZASTOPSTVA:

Celje, Maribor, Zagreb, Split, Sarajevo, Beograd.

KRAJEVNI ZASTOPNIKI

v vseh večjih krajih v Jugoslaviji in vseh župnijah v Sloveniji. Proračuni in informacije brezplačno in brezobvezno.

A. A.:

FANTOV JUNIJ

V juniju posebno častimo med nami bivajočega Jezusa v sv. Rešnjem Telesu in njegovo ljubezni polno Srce. Praznik sv. Rešnjega Telesa se je na Jezusovo povelje prvič obhajal l. 1252. v Lüttichu v Belgiji. Prav tako je god Srca Jezusovega naš Odrešenik sam zapovedal v tretji in glavni prikazni sv. Marjeti dne 16. junija 1675: »Zahtevam od tebe, da boji prvi petek po osmini sv. Rešnjega Telesa poseben praznik v čast mojemu Srcu!« Slovenski fant ve: Čim bliže bom svojemu Bogu, tem bliže bom svoji sreči, zemeljski in večni. Zato, fantje, ne bomo pozabili na letošnji 16. junij in ne na prvi petek drugih mescev.

2. Erazem, škof in mučenec, spada med 14 pomočnike, ki so jih zlasti v kužnem času klicali na pomoč.

4. Kvirin, škof in mučenec l. 309. v Sisku, kjer se Kolpa zliva v Savo.

8. Sveto Rešnje Telo.

Medard, škof v Noyonu, umrl 545., znan vremenski prerok in zaščitnik dekliške nedolžnosti; na ta dan so z rožami ovenčali dekle najboljšega slovesa, kraljico duhovne lepote. Smo tudi mi fantje taki viteški zaščitniki?

9. Primož in Felicijan, mučenca 286. v Rimu. Božja pot nad Kamnikom!

13. Anton Padovanski, umrl 1231. v Padovi, frančiškan, pomočnik v vsakovrstnih stiskah, zlasti za izgubljene reči.

14. Bazilij Veliki, škof in cerkveni učenik, umrl 379. sredi Male Azije. Po njem se vzhodni menihi imenujejo bazilijanci.

15. Vid, mučenec 303., pokopan v Pragi, v časteh pri Nemcih in Slovanih.

16. God Srca Jezusovega, — Jošt, 669. v Franciji, patron poljskih pridelkov; naša božja pot! — Beno, škof, umrl 1106. v Mišni med polabskimi Slovani. — Jan. Fr. Regis, umrl 1640. v Franciji, je ustanovil bratovščino sv. Rešnjega Telesa.

21. Alojzij Gonzaga, umrl 1591. v Rimu, angelski mladenič, patron fantovske neomadeževanosti.

24. Rojstvo Janeza Krstnika, kresni dan. Predhodnik Jezusov je prelep zgled fantovske neoskrunjenosti, zatajevanja in ljubezni do Odrešenika.

27. Vladislav, kralj ogrski 1095. — Hema, grofica krška in zaslužna ustanoviteljica današnje celovške škofije. Najbrž je bila po rodu Slovenka.

29. Zapovedan praznik sv. Petra in Pavla.

Naš prapor

Ko rastejo po slovenski zemlji naši fantovski odseki, rastejo z njimi tudi naši lepi prapori.

Kaj je prapor? Prapor je zmerom znamenje, simbol tistega, v čigar rokah je. Če ima prapor kaka organizacija, je v tem praporu tudi vsebovana njena miselnost, v praporu so zmerom mišljena tudi načela tiste organizacije, ki ji prapor pripada.

Prav zato pa mora biti prapor vsi organizaciji in tudi vsakemu članu posebej nekaj tako svetega, kakor so mu sveta tudi načela. Kajti prapor je, kot rečeno, znamenje, vsebina vseh teh načel, ki jih ta ali ona organizacija izpoveduje.

Tako morajo biti nekaj svetega prapori tudi našim članom fantovskih odsekov; nekaj svetega ne zaradi sebe samega, morda zaradi lepe in dragocene snovi, iz katere so napravljeni, marveč samo zaradi tega, ker so v praporih vsebovana naša načela: katoliška, narodna in državna miselnost naše organizacije in v nji včlanjenih fantov. Kakor hitro se ozrem na naš prapor, so mi na mah žive vse misli, ki jih izpoveduje naša organizacija o popolni vdanosti katoliški Cerkvi, slovenskemu narodu in jugoslovanski državi, pa dalje njena načela o socialni ljubezni in pravičnosti, o nujni potrebi dela za vse, kar je človeku resnično, dobro in lepo. Vse to pa se zliva v Boga, ki je večna Resnica, Dobrota in Lepota sama.

Če pa je prapor nam vsem tako znamenje, da kaže naravnost na Boga kot na izvir in vodilo vsega stvarstva, je gotovo, da nam mora biti nad vse svet, vzvišen in drag. Kdor izmed nas bi vrgel v prah ta prapor, bi s tem obenem že tudi poteptal vsa naša načela in bi se tudi sam že izključil iz vseh naših vrst.

Ker nam prapor kaže tako enotne misli celotne naše fantovske organizacije, je jasno, da mora biti ta prapor tudi po vseh naših edinicah, po vseh naših fantovskih odsekih, ki si ga nabavljajo, povsem enotno izdelan, povsem enak. Saj je z enotnim praporom tako lepo in na tak jasno viden način pokazana popolna enotnost in edinstvo naše organizacije.

Le kar mislite si, kako lep pogled se Vam nudi, če v strnjenih vrstah korakajo drug poleg drugega naši zastavonoši, pa kako nelepo, kako neestetsko bi bilo za pogled, če bi bili ti prapori zneseni z vseh strani, izdelani na kar najrazličnejše načine in iz kar najrazličnejših tkanin v kar najrazličnejši obliki in velikosti.

Zato naj le rastejo prapori po naših odsekih, naj se le dvigajo znamenja naše organizacije in naših načel, a eno je predvsem potrebno, da so ti prapori popolnoma enotni in edini. Le tako bodo resno in veljavno vihrali pred našimi odseki, za njimi pa bodo korakale strnjene vrste naših slovenskih fantov, izpovedujoč zmerom in povsod svojo neomajno zvestobo katoliški Cerkvi, našemu slovenskemu narodu in naši mladi in močni kraljevini Jugoslaviji.

Bog živi!

Če pravično državi služimo, tudi Bogu služimo.

Jože Dular:

Zemlja in ljubezen

Drugo jutro je bila vsa vas polna govorjenja o požaru.

»Če bi imeli brizgalno, bi lahko vse pogasili,« je dejal Brček.

»Nikoli, saj si videl, da je gorelo kot smola!«

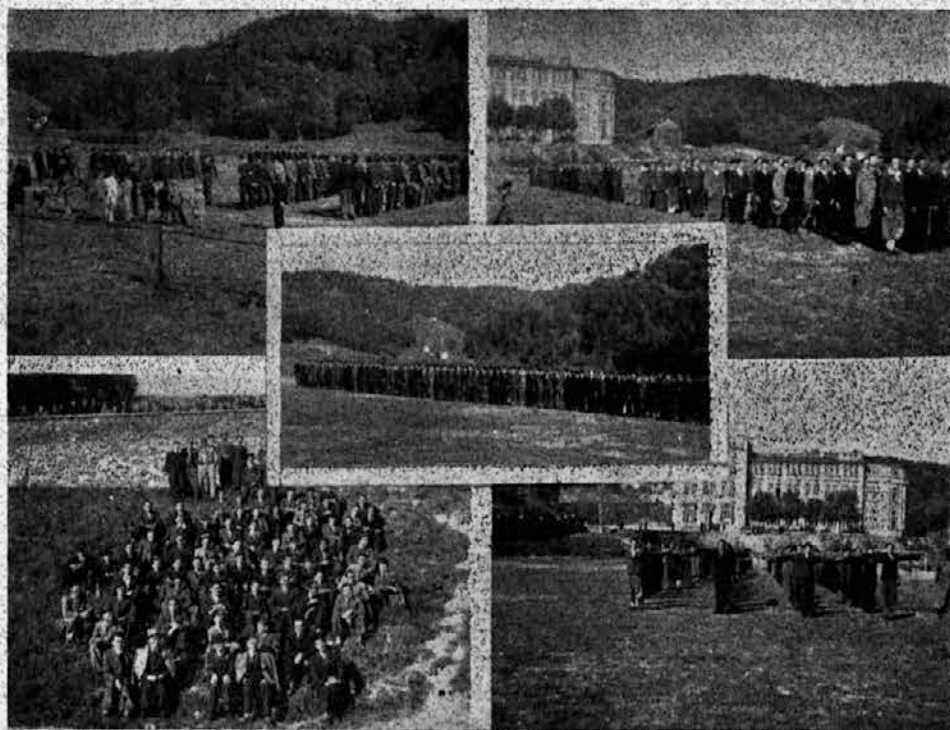
»Pogasili bi, samo motorko bi morali imeti!« je vztrajal Brček.

»Nič bi ne opravili! Sicer pa je boljše, da je vse zgorelo. Kozolec je bil že majav in zavárovan povrh! Še srečo je nakretil tale požar Hribarju!«

»Mrve je škoda!« je nekdo vzdihnil.

»Še preplačano bo dobil! Ne boj se! Hribarju se vsaka kvar obrne v korist.«

»Le kako se je vžgalo?« je hotela vedeti Bartovka.

Z nenadnega zbora barjanskega okrožja na Rakovnik 30. aprila 1939.

»Nekdo je pritaknil vžgalico, pa se je vnelo!«

»Da je nekdo nalašč zažgal?«

»Nič ne rečem, samo slišal sem. Šimen ga je baje sinoči videl, ko je zažgal, in se je zato davi že peljal po orožnike.«

»Pa je domačin?« so stikali glave.

»Mislim...«

»Kdo?«

»Gorjanov.«

»Janez?« so boječe izrekli ime.

»Kdo drugi! V prepiru sta s Šimnom zaradi Ivanke, pa mu je posvetil z rdečim petelinom.«

»Jezus, zavoljo Ivanke?« je plašno vzkliknila Bartovka. »Moj Bog, kdo bi si

misli! Tako dober fant, pa ti zažge kozolec. Nikoli bi od njega ne pričakovala kaj takega!«

»Ste videli, kaj vse naredi ženska? Še dušo bo Janezu pogubila! V vsaki ženski zmerom tiči kos vruga, pa če je na zunaj še tako angelske podobe. No, kaj bo imel zdaj od svoje ljubezni? Pet let mu bodo prisodili, kot bi mignil.«

»Pet let?« se je začudil kovač.

»Približno toliko mu jih ne zmanjka! Ivanka bo pa drugega dobila med tem časom. E, predobro poznam današnja dekleta!«

Na koncu vasi je na ovinku zaropotal voz. Šimen je podil konja in dva orožnika sta sedela na zadnjem sedežu. Prav dobro sta se razločila njuna nasajena noža na puški.

»Jezus, orožniki!« je zavpila Bartovka, ko je zagledala voz.

»Kaj ve Janez, da pridejo!« je počasi vprašal kovač.

»Mislim, da ne!«

»Potlej mu povejmo, da se skrije!« je zavrisknila kovačica in se z Bartovko pognala po cesti.

Kovač ju je prestregel.

»Nikamor ne gresta! Če je zažgal, bo sojen, če je nedolžen, bo pa izpuščen! Mi se ne bomo mešali v njegovo stvar!« je pribil svoje besede.

Voz je zaropotal na Gorjanovo dvorišče. Vse črno ljudi se je zbralo na cesti.

Janez je ravno z Martinkom mlatil ajdo. Nič ni pomagalo, da se je rotil in prosil orožnika, naj mu za božjo voljo verjame, da ni kriv. Niti toliko mu nista pustila časa, da bi se preoblekel. Takega, kot je bil, sta ga vklenila.

»Neža, jaz nisem zažgal! Pazite na hišo in očeta! Vrnem se! Ivanka...« je še izdaval in se zagrizel v ustnice.

Orožnika sta ga odgnala po cesti.

Šimen je sedel na voz.

»Tak hinavec! Svetnika se dela, pa kozolce zažiga!« je zlobno čveknil in udaril po konjih.

Bartovka pa je pljunila za njim.

»Iškarijot!«

VI.

Bojančevka je odložila lopar, s katerim je vsajala kruh v peč, se z rokami oprla ob boke in pogledala hčer, ki si je za mizo brisala solze.

»Zdaj se pa kar nehaj cmeriti! Niti ene solze ne trpim več!«

Ivanka je stisnila robec v pest in hlipnila.

»Mati, saj ne veste...«

»Vem, vse vem in tudi to, da mora biti te stvari z Janezom konec! No, lepega zeta si hotela očetu in meni naplesti na glavo!«

»Janez ni zažgal! Sam mi je to rekel,« je zaihtela.

»Ropar ni še nikoli iz svoje volje silil na vislice. Otepa se in taji, dokler more! Zakaj pa Šimnu ne verjameš, ki ga je videl, kako je zažgal njihov kozolec?«

»Ne, nikoli mu ne bom verjela! Laže se!«

»Molči, da te ne primem za tvoj dolgi jezik! Še laži in obrekovanja te je naučil ta požigalec. Na, zdaj bo prejel na sodnji, kar je iskal! Ti pa glej, da ga nikoli več ne vzameš v misel! Za nas so Gorjanovi umrli! Si razumela?«

»Mati!...«

»Nobene besede! Že zadnjič, ko si pobegnila iz vinograda, si nam pripravila sramoto, da je vsa dolina govorila o tem. Še pri očetu sem te morala zagovarjati. Zdaj pa vidim, da je imel prav! Tistega boš vzela, ki ti ga bova midva izbrala, pa konec besedi!«

»Ne bom se poročila, mati!«

»Boš se in Šimna boš vzela! Še ta teden gremo naročat balo, v predpustu se pa vzameta! To je vse, kar ti moram povedati!« je dejala mati trdo in vsakdanje, kot da bi naročila, naj nese koscem in grabljicam južino.

»Nikoli ne bom vzela Šimna! Rajši grem danes služiti po svetu.«

»Kar pojdi, če misliš še naprej gnati svojo!«

Ivanki je od bolesti šlo na jok, a se je vzdržala. Pričela se je sukati po kuhinji, ne da bi vedela, kaj naj prav za prav vzame v roke.

»Kaj se vrtiš kot muha v močniku! Po drva pojdi in v ognjišču zakuri!«

Kako prav ji je prišlo, da jo je mati poslala po drva! Kot v sanjah je šla čez dvorišče, in ko je prišla v drvarnico, je sedla na tnalno, vzdignila predpasnik k obrazu in zaihtela vanj. Kaj res ni nobenega izhoda iz te njene nesreče? Kako lepo sta si z Janezom predstavljala skupen dom! Saj ji je pravil, da bo vse tako uredil, da bo prav, in Neža je rekla, da je njegov oče včasih kar pri volji, da mu izroči zemljo in hišo. Katerikrat res malo trmoglavi. Toda sam župnik ji je pri

Pohajam za
tropom ovčic ...

tem obljubil svojo pomoč, samo da bo Janez čimprej svoj gospodar. Potlej bi se lahko kar vzela! Zdaj pa vse to! Ne, Janez ni zažgal Hribarjevega kozolca! Kako jo je gledal včeraj, ko sta ga orožnika gnala skozi njihovo vas! Kako ji še sedaj zvene v ušesih njegove besede: »Ivanka, jaz nisem zažgal! Nisem kriv! Ivanka!« Kot da bi jo s kladivom tolkel po srcu. Moj Bog, saj mu verjame! Toda če ga v resnici obsodijo? Če dobi pet let ječe, kot ji je rekel kovač iz Brezovja? Saj ga ne bi mogla pričakati. Zmešalo bi se ji od žalosti in samote. Janez mora biti prost, Janez je nedolžen, Janez je kljub vsemu njen, samo njen ...

V drvarnico je prišla mati. Zaskrbelo jo je, kod hodi Ivanka tako dolgo.

»Ivanka! V kuhinjo pojdi in ne ženi si vsega tako k srcu,« je dejala mehko, ko je videla, da je hči vsa iz sebe.

Ivanka je dvignila svoj objokani obraz in se je kot odsotna zazrla v skladovnice.

»Drv naberi v naročje in z menoj pojdi!« je rekla mati in nagrabila dračja v košaro. »Tak človek ni vreden nobenih solz, kaj šele tvojih! Vesela bodi, da se je ob pravem času pokazal v pravi luči!«

Kako daleč so bile Ivankine misli od materinih! Saj ni vredno odgovarjati,

ko vendar ve, da bosta spet prišli z besedami navzkriž. Ko bi mati le hotela poznati tudi srce in ne samo pamet! Koliko tolažbe bi potlej našla pri nji! Tako pa je molčala, si naložila drv in odšla za njo v kuhinjo.

»Ivanka, kar potolaži se!« ji je v kuhinji nežno rekla. »Sam Bog vedi, čemu je vse to dobro? Bog že ve, kaj dela. Vse se bo še prav obrnilo!«

»Mati, Janez je nedolžen!« se ji je oklenila okrog rok.

»Vse bomo še videli, Ivanka. Pa četudi ni ničesar kriv, Janez ni zate! Le kaj bi s takim možem, ki nima niti svoje bajte niti prebite pare! Kaj mislita, da vaju bova midva z očetom redila? Kdor hoče imeti ženo, naj pa še skrbi zanjo!«

»Saj bodo Janezu izročili.«

»Seveda, toda kdaj? Njegov oče že ne bo dal zemlje iz rok, dokler bo še kaj drevja po hostah. Si slišala, kaj je zadnjič povedal Repež? Za dvajset tisoč dinarjev smrek je samo v enem mesecu prodal, pa ga še zmerom love upniki. Pravo rešeto je tista hiša! Noben dinar ne ostane v nji! Vse leti skozi!«

Ivanka ni vedela, kaj naj reče na materine besede. Samo to je mislila, da bosta z Janezom velika reveža, če je res, kar pravi Repež.

»Vidiš, berač bo Janez, pravi berač,« je mati odvijala svoje besede. »Samo zato pravim, da ni zate! Dosti je še drugih fantov na svetu! Saj ni treba zgrabiti prvega, v katerega se človek zateleba! Glej, tudi jaz se nisem s tvojim očetom poročila po srcu, pa sem le srečna! Doma so mi ga izbrali in prav so storili! Tisti prvi fant pa je padel na laški fronti in že zdavnaj bi bila vdova, če bi takrat gnala svojo. Zato pa pravim, da Bog že ve, kaj dela, in da je njegova volja, če se je sedaj z Janezom tako obrnilo.«

Mati je prestala z besedo in odslonila pokrov pri peči, da bi pogledala, če se je kruh že zapekel.

»Glej, Ivanka, takole misliva midva z očetom,« je dejala in prislonila pokrov nazaj. »Dovolj je fantov in Šimen je tudi eden izmed njih. Edinec je, kmetija je trdna ko dren in rad te ima!«

»Mati, rajši v Krko kot k Šimnu! Pri miru me pustite z njim!« je razburjeno vzkliknila.

»Seveda, ti bi rajši videla, da bi božali onega berača in požigalca?« je nenadno vzklopela mati. »Toda ne bomo ga! Dokler imava midva z očetom kaj besede pri hiši, bo tako, kot midva hočeva! Če pa ti misliš drugače, potlej pa kar poberi svoje stvari in pojdi, kamor te je volja! Za svojeglavke pri nas ni prostora!«

»Mati!«

Ivanka se je brez moči sesedla na stol.

*

Jesen je zmerom bolj lezla v zimo.

Jutra so postajala iz dneva v dan mrzlejša. V nočeh je včasih legla megla, se razlila od Brezovja do Razkrižja, od Lipovca do Srobotnika, po vseh poteh in stezah, da človek niti podnevi ni videl več ko deset sežnjev pred seboj. Takrat so bili ljudje vsi čemerni in pustni, kot bi pili jesih, kajti sonca ni bilo, in le za debelo megleno steno se je dala slutiti njegova luč in toplota.

Včasih pa so bila jutra vsa svetla in tisti dober vatel megle, ki je ležala razpredena v zraku, je sonce, ko se je enkrat vzdignilo, na mah izbrisalo, da se je prikazalo modro nebo, da so se zablestete bele zidanice po Srobotniku in se je Krka nad jezom tako jarko blestela, da se je ljudem zdelo, kot da je nekdo veliko zrcalo prislonil na oba bregova.

Potlej se je spet rahlo pooblačilo, prišla je burja, otrsela še zadnje listje z drevja in nagnala cele kupe oblakov na nebo. Ljudje so zapirali pred njo vrata, pa je vendarle našla pot skozi vsako špranjo, pela po dimnikih in prepodila vrabce, ki so se stiskali ob njih, potlej pa se je zagnala v topole ob reki in na mah

pomela vse vrane z njihovih vej. Kdor koli je moral z vozom v hosto ali kam drugam, ta je vrgel čez konja odejo ali prazno vrečo, potegnil sebi kučmo čez ušesa in počil z bičem, da je voz kar odskakoval po zamrzlih kolesnicah. Sveti Andrej je bil namreč že mimo, čez nekaj dni bo že parkelj strašil po vasi; bila je torej zima.

Pravega dela ni bilo in vsa vas je na zunaj nekako izumrla, toda po izbah in kuhinjah je bilo živo od večnih novic, da nazadnje nihče ni vedel, kaj je res in kaj ni. Posebno Gorjanovega Janeza so vlekli skozi zobe in Bojančevi Ivanki seveda tudi niso prizanašali. Pravili so, da bodo Janezu odmerili toliko ječe, da bo ves siv prišel nazaj, če se bo sploh kdaj vrnil iz tistih strašnih zaporov, kamor ga nameravajo poslati. Drugi pa so dejali, da še mesec dni ne bo dobil, saj kozolec v resnici ni bil dosti vreden, tisto mrvo bo pa stari Gorjan povrnil Hribarju. In o Ivanki so pravili, da jo ima njen oče že tri dni zaprto, ker je zvedel, da je nameravala obiskati Janeza v zaporu. Drugi pa so spet pravili, da se je zbogala s Šimnom in da ju bodo že v nedeljo prvič oklicali.

Vsak je nategoval ušesa, da bi čim več zvedel, samo eden je bil v Brezovju, ki ga vse skupaj ni dosti ali pa nič brigalo. To je bil Janezov oče, stari Gorjan. Ko so mu povedali, da so sina odpeljali orožniki, se ni nič razburjal niti si ni belil las zavoljo njega.

»Če je zažgal, bo pa zaprt,« je dejal mirno, vzel ključ in jo mahnil v zidnico.

Zato je skoraj redno vsak večer, ko se je vinjen vrnil, prišlo do prepira med njim in Nežo. Takrat je bil Gorjan tak, da bi se ga drugi zbal, samo Neža se ga ni. Ko jo je ob takih prilikah podil iz hiše in kričal, naj pobere svoje cape in mu za zmerom izgine izpred oči, so njegove besede našle pri nji gluha ušesa.

»Nikamor ne grem, dokler se Janez ne vrne!« je vztrajala.

»Kdo je tukaj gospodar? Jaz ali ti?«

»Vi, toda samo, dokler Janez ne pride nazaj! Potlej mu boste pa kar izročili, drugače bomo na sodnji poiskali varuha, da se bo vsaj hiša ohranila!«

»Neža, povem ti, da sem tukaj jaz gospodar!« je stari vpil nazaj. »Pa še to ti povem, da nimam za koga hraniti svoje bajte! Francka je že takrat, ko je še rajnka živela, dobila svojo doto, Tone je v Ameriki in ne potrebuje nič, Janeza bo pa država v zaporu hranila! Če se pa le izmaže, bo pa živel, kot jih živi tisoč drugih, ki tudi nimajo strehe nad glavo! Si me slišala zdaj?«

»Sram vas bodi! Ste kakšen oče?«

»Je mogoče Janez moj sin? Sem jaz kdaj požigal!«

»Janez je nedolžen!«

»Le božaj ga, pa še potuho mu dajaj! Kar si je umesil, to bo pojedel! Če je zažgal, bo tudi sedel!«

»Hudobec stari!«

»Poberi se!« je zavpil nad njo in iskal palico v kotu.

Neža je zavrnila in se zapodila skozi vrata. Potlej se je vse počasi umirilo. Samo Gorjan je še štorkljal po izbi, dokler se ni oblečen vrgel na posteljo in zasmrčal.

(Dalje.)

Ivo Kermavner:

Prve orodne tekme za prvenstvo ZFO

Velik napredek naših orodnih telovadcev. Orodni prvak ZFO za leto 1939, je postal Fric Natlačen, FO Jesenice.

Moč in lepota telesa se morda pri nobeni drugi telesni vaji ne pokažeta v toliki meri kakor ravno pri orodnih vajah, zato ni le slučaj, da imajo naši fantje največje veselje do orodne telovadbe. Napredek zato ne more izostati; to so nam ponovno dokazale prve orodne tekme za prvenstvo posameznikov ZFO, ki so bile

dne 19. marca v Celju in spadajo med najbolj posrečene zamisli našega obširnega tekmovalnega programa. Pri teh tekmah so namreč posamezniki prišli do svoje popolne veljave in so mogli pokazati vse svoje znanje javnosti, kateri se je nudila prilika, da je lahko točno zasledovala celoten potek posameznih borb, ki so bile zelo zanimive in mestoma prav dramatične.

V naši državi so bile to prve take tekme in jih nikdar več ne bomo smeli pustiti iz programa, če bomo hoteli dobro naši organizaciji in napredku naše orodne telovadbe. Za letošnje tekme se je prijavilo 14 mladih borcev, to je za prve tekme gotovo prav častno število. Tekmo je končalo enajst bratov: eden, namreč brat Hercig iz Celja, radi hude rane na roki sploh ni mogel nastopiti, Jezeršek in Pilih sta se pa med samim tekmovanjem toliko poškodovala, da nista mogla dokončati vseh vaj. Škoda, ker bi bile tekme še zanimivejše.

Važnejše kot število sodelujočih, ki je bilo — kakor sem omenil — zelo lepo, pa so vaje oziroma smer sodobnih orodnih in prostih vaj, ki so nam jih podali v Celju naši prvenstveni tekmovalci in ki so popolnoma preokrenile dosedanje smeri. Na kratko bi označil današnjo našo telovadbo: moderno, sodobno, smotreno. Na orodju sam koleb, redok je kak tezen gib in še ta samo v toliko, kolikor ga eden ali drugi potrebuje radi lastne moči; pri prostih vajah pa današnjemu telovadcu nadomestujejo tla orodje.

V čem so tekmovali in kaj smo vse videli pri poljubnih vajah? Vsak tekmovalec je moral napraviti eno obvezno vajo na drogu, bradlji, krogih in konju na šir z ročaji. Obvezne vaje so bile tiste, kakor so bile določene za mednarodne tekme v Pragi in v katerih bodo tekmovali naši prvenstveniki letos v Mariboru. Poleg tega pa je tekmoval vsakdo v eni poljubni vaji na drogu, na bradlji, na krogih, na konju na šir z ročaji in v poljubni prosti vaji. Obvezne vaje niso tako zanimive, ker so za vse enake, in so bile v Celju zato že dopoldne na sporedu; nasprotno pa se pokažejo tekmovalci v pravi luči pri poljubnih vajah, kajti tu jim je dana prilika, da pokažejo svoje sposobnosti, smisel za iznajdljivost in estetiko. In nekateri so v Celju zelo častno rešili svojo nalogo. Prav presenetili so nas v sestavah tako na orodju kakor pri prosti vaji. Na bradlji smo videli res nekaj krasnih točev do stegnjene opore, v katerih sta se odlikovala zlasti Frankič in Janež. Škoda, da se Frankiču ni posrečil toč iz stoje sredi bradlje zopet nazaj v stojo. Natlačen je razred zase na konju. Taka koleca in strige, kot jih on izvaja, vidimo samo še pri nekaterih Švicarjih in Nemcih. Nekaj posebnega pa je njegov težak in krasen konec vaje. Res prvovrsten užitek, katerega ni moči popisati. Na krogih je bil najbolj siguren Železnik, četudi je že precej v letih. Med mlajšimi je ugajal Kermavner z dobro razporo v stoj. Pri prosti vaji smo videli razne premete naprej in nazaj, sklopke iz raznih položajev, globoke predklone in zaklone, močne razkoračne stoje in celo nekaj »špag«. Sestave, ki so jih pokazali Janež, Natlačen, Frankič, Kokot in Čop, so bile prvovrstne in v vsakem pogledu vrhunske. Kot zadnja točka so bile vaje na drogu, ki je najbolj priljubljeno orodje tako pri telovadcih kakor pri gledalcih. Tu so nam pokazali nekaj posebnih stvari, ki jih le redkokdaj vidimo: Janež, Varšek, Frankič, Natlačen. Presenetil je vse gledalce Janež s svojim začetkom: kolebno z nadprijemom dvojni obrat v zakolebu v veso in potem odkolebno prekrižni prijem z desnico pod levico in v predkolebu naopori s celim obratom v levo in s soročnim izpustom sonožni odbočni premah v levo s celim obratom v levo v veso. S svojimi težkimi začetki so presenetili tudi Varšek, Frankič in Natlačen. Videli smo dalje mnogo lepih premetov iz veletoča z nadprijemom, iz nožne stoje na drogu naprej in nazaj, plovne skoke iz veletoča naprej itd.

V splošnem moramo priznati, da smo napravili od lanskega leta v orodni telovadbi velikanski korak naprej. Vendar moram tudi poudariti, da se je mlajšim telovadcem poznalo, da jim manjka še tekmovalj in potrebnega časa, da se

Tabela celotnih tekem:

Doseženo mesto	Ime	Odsek	Bradlja		Drog		Konj z ročaji		Krogi		Prosta vaja poljubna	Skupaj	Opomba
			ohvezna	poljubna	ohvezna	poljubna	ohvezna	poljubna	ohvezna	poljubna			
1.	Natlačen Fric	Jesenice	18-9	36-75	18-90	38-13	19-90	39-46	19-13	38-—	38-17	267-34	
2.	Varšek Ivo	Vič pri Lj.	17-08	37-08	19-50	39-—	18-41	38-33	18-—	37-77	33-75	258-92	
3.	Železnik Franc	Jesenice	16-76	36-41	18-75	38-60	17-58	37-88	19-20	36-33	34-33	256-84	
4.	Frankič Oskar	Jesenice	18-66	35-08	19-08	38-73	18-25	35-25	15-66	34-41	36-23	251-35	
5.	Kermavner Franc	Kranj	16-75	29-33	18-—	36-80	16-16	33-33	17-10	35-50	35-75	288-72	
6.	Legan Jože	Jesenice	16-35	31-33	16-38	32-33	18-78	29-76	15-41	29-33	36-08	225-75	
7.	Janež Karel	Sv. Helena pri Lj.	17-93	35-98	18-58	11-16	18-33	36-75	15-58	32-66	37-14	224-11	
8.	Kokot Slavko	Celje	16-36	33-33	17-85	31-26	17-20	31-—	14-58	27-66	32-33	221-57	
9.	Čop August	Jesenice	17-83	34-33	18-03	34-83	15-33	21-66	15-33	30-—	32-50	219-84	
10.	Vidmar Milan	Jesenice	15-91	33-—	17-48	31-—	15-41	27-81	15-80	31-—	30-—	217-41	
11.	Cajhen Viktor	Celje	11-04	24-33	16-58	25-06	14-75	23-—	13-36	22-50	24-66	175-28	
	Jezeršek Ivo	Komenda	18-—	10-—	15-—	—	18-80	—	16-41	32-33	—	110-54	Zaradi pada odstopil od tekovanja
	Pilih Konrad	Celje	16-75	11-33	16-75	—	10-—	—	16-71	32-33	—	103-87	"

bodo ustalili, kakor je za težke mednarodne tekme potrebno. Na primer pri Železniku se je videlo, da je izkušen tekmovallec; zato je vsako stvar napravil sigurno, kar mu je tudi prineslo zaslužen tretje mesto. Janeža, ki spada med naše najelitnejše telovadce, pa je na primer odneslo z droga in s tem seveda celo kopo dragocenih točk, kar ga je stalo eno prednjih mest. Toda izkušnja izuči človeka — prihodnjic bo pa že malo drugače. No pa Janež še malo ni obupal radi tega, ampak se je s podvojeno silo vrgel na delo, uspehi se bodo že letos pokazali.

Prve orodne tekme ZFO so za nami in so prav lepo uspele. Prihodnje leto bodo prav gotovo še boljše in tudi udeležba in borba za prva mesta bo večja. Med posameznimi tekmovalnimi točkami popoldne so nastopili celjski člani, članice, mladci in mladenke s prostimi vajami, z zastavami in rajanjem in so tako lepo spopolnili zanimivo akademijo, s katero je bila nabito polna dvorana izredno zadovoljna. Spredaj prinašamo pregledno tabelo celotnih tekem.

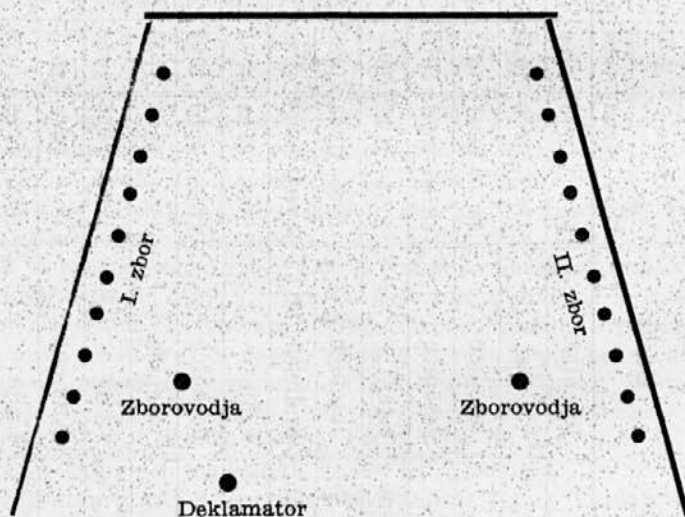
Po končanih tekmah je predsednik sodniškega zbora g. Jože Hvale razglasil izid, pri čemer je vodja tekmovalcev Ivo Kermavner tekmovalcem razdelil darila. Fric Natlačen je kot prvak ZFO prejel prehodno darilo, pozlačenega Plečnikovega orla in plaketo. Ostali so dobili plakete in diplome.

Gledalci so priredili Natlačenu in ostalim tekmovalcem prave ovacije. Akademija se je zaključila s himno slovenskih fantov, ki jo je pela vsa dvorana.

J. M.:

Našemu Kralju . . .

Zborna deklamacija kot priprava na kongres Kristusa Kralja:

Deklamator: *Čujte, bratje, pesem naših dni,
ki je težka kakor pesem
najtemnejših vseh noči!*

Oba zbora: *Naše oči so v krivico uprte,
v krivico, ki terja nam kri in življenje,
ki trga nam ven iz srca hrepenenje!*

1. zborovodja: *Da, v teh težkih dneh . . .*

2. zborovodja: *V krutih teh nočeh . . .*

- Deklamator:** *Glej, pekla kraljestvo dviga se na plan;
mrak temen preplavlja naš slovenski dan!*
- 1. zbor:** *Gorje! Možje slovenski klonejo! Gorje!*
- 1. zborovodja:** *Tlaka je bila, desetino so dali,
so Turki jim s silo domove požgali:
pa niso klonili, z rokó so branili
slovensko imetje in svoje živetje
s krvjo prepojili!
Pa klonejo danes stebri ti slovenski,
pa klonejo danes ob moči peklenki,
ki duše iz njih trga.*
- 2. zbor:** *Gorje! Žené slovenske jokajo! Gorje!*
- 2. zborovodja:** *Jokajo žene slovenske,
ker vero iz družin so jim vzeli,
Boga odpodili so jim po sili,
Jokajo žene slovenske
in jok že odmeva
v planine gorenjske.*
- Deklamator:** *In cilji
in vzori
in boji
mladine?*

1. in 2. zborovodja: *Veslje iz njih gine!*
 Oba zbora: *Ospel se v mladosti
 je nagelj na gredi;
 padla na vrtu
 je lilija bela,
 padla v cvetu,
 ko je dehtela!*

Deklamator: *In gruda in zemlja?*
 Zbora: *Nosi pečate trpljenja!*
 Deklamator: *In polje in cvetje?*
 Zbora: *In lehe, razori?
 Ječijo v boli!*

Deklamator: *Zares! Pekla kraljestvo dviga se na plan;
 mrak teman preplavlja naš slovenski dan!*
(Vsi sklonejo glave)

1. glas od daleč: *Čujte, bratje, sveto blagovest!*
 2. glas od daleč: *Že vstajenja dan prihaja
 tebi, narod moj;
 že Zveličar gre iz raja
 k tebi, rod, na praznik tvoj!*

(V ozadju se razsvetli emblem Kr. Kralja)

1. in 2. zborovodja: *Pozdravljen, Rešenik!*
 Oba zbora: *Pozdravljen, Kristus Kralj!*
 Deklamator: *Vriskajmo in pojmo,
 saj nova nam zarja
 vstaja z oltarja!*

1. zbor: *Še bodo peli naši domovi!*
 2. zbor: *Še bodo vstali novi rodovi!*
 1. zborovodja: *Pesem bo nova zajela to zemljo,
 gruda domača bo spet oživela;
 plug se v razoru bo znova premikal,
 še bo poljana klila in cvela.*

2. zborovodja: *Cvetje na gredi bo dvignilo glave,
 solza sleherna se bo osušila;
 verna molitev bo šla čez dobrave
 in brata bo z bratom v slogi umirila!*

Deklamator: *Ni nam več daleč do ure vstajenja.*

1. zborovodja: *Nič daleč! Gospod že prihaja!*

1. zbor: *Gospod že prihaja!*

2. zborovodja: *Gospod že prihaja
 čez polja šumeča, zelene livade,
 ki v poletnem trepetu kipijo;
 klasi pšenični Ga vabijo v svate.
 Mu pevci krilati naproti hitijo.*

Deklamator: *Gospod je že blizu!*

2. zbor: *Gospod je med nami!*

Deklamator: *Hozana ... hozana ...*

1. in 2. zborovodja: *Hozana ... hozana ...*

Oba zbora: *Hozana ... hozana ...*

Deklamator: *In polje in cvetje prepeva: hozana!*

1. in 2. zborovodja: *Po holmih in lokah glasi se: hozana!*

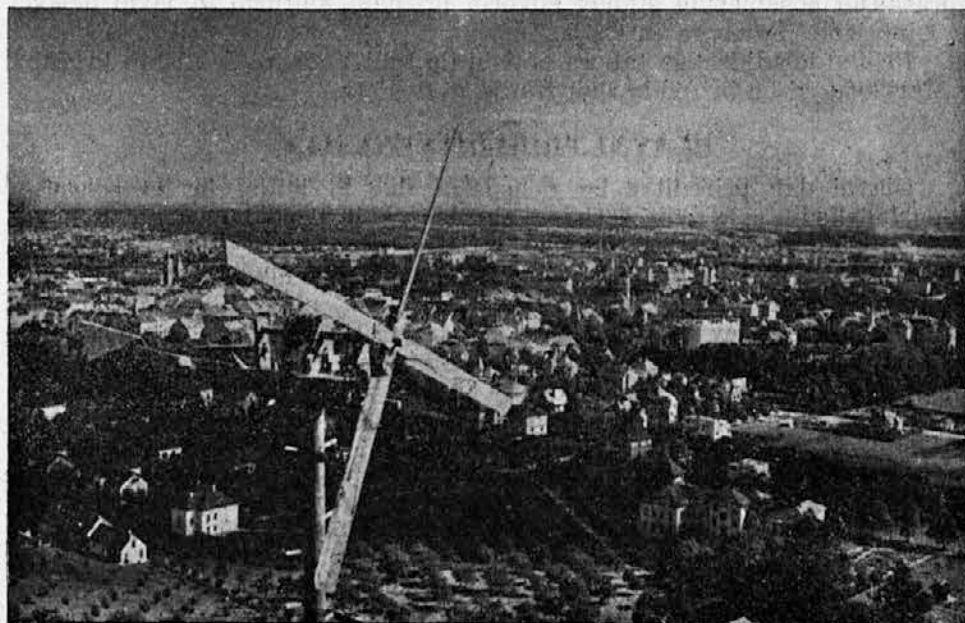
Oba zbora: *Vesoljni rodovi pojó Mu: hozana!*
 Vsi: *In hišice bele in narod slovenski prepeva: hozana!*
 Deklamator: *Po hribih in lokah Gospod se sprehaja*
z zmage bandercem v roki;
 Vsi: *duše pa naše ljubezen obdaja,*
s Kristusom Kraljem gredo k poroki.
 Deklamator: *Kristus, naš kralj!*
 1. in 2. zborovodja: *Iz srca pozdravljen!*
 Deklamator: *Kristus, naš kralj!*
 Oba zbora: *Na vekomaj slavljen!*
 Deklamator: *Kristus, naš kralj!*
Vesoljni Vladar!

O p o m b a : Zborno deklamacijo prinašamo kot pripravo na kongres Kristusa Kralja. Ta kongres je za naše fante poleg mariborske prireditve najvažnejša prireditve letošnjega leta. Fantje, vsi na kongres Kristusa Kralja!

Mladinski tabor v Mariboru

Od 29. junija do 2. julija 1939.

Največja prireditve naše mladinske organizacije v letošnjem letu bo mariborski mladinski tabor v dneh od 29. junija do 2. julija za člane mariborske in celjske podzveze in dekleta Vodstva dekliških krožkov, prav gotovo pa se bodo tega tabora, ki ima svoj poseben pomen še zato, ker bo na naši severni narodnostni in državni meji, udeležili tudi mnogi udeleženci iz bivše Kranjske, od katerih marsikdo druge slovenske prestolnice na severni meji ne pozna.

Maribor nas pričakuje!

TEKME ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV IN VODSTVA DEKLIŠKIH KROŽKOV.

Z mladinskim taborom bodo združene vsakoletne športne in telovadne tekme Zveze fantovskih odsekov in Vodstva dekliških krožkov, ki se bodo pričele že 29. junija na prostoru SK Železničarja. Prvega dne dopoldne od devetih do dvanajstih bodo tele tekme: tekme za prvenstvo posameznikov v dvanajsteroboju in deseteroboju, na Mariborskem otoku pa bodo istočasno plavalne tekme za člane, članice, mladce in mladenke. Popoldne ob štirih se bodo nadaljevale tekme za prvenstvo posameznikov. 30. junija dopoldne bo nadaljevanje tekem za prvenstvo posameznikov ZFO v dvanajsteroboju in deseteroboju, istočasno pa bodo lahkoatletske tekme posameznikov članov in mladcev ter štafet, tekme v odbojki članov in mladcev, tekme za prvenstvo seniorjev in tekme članic za prvenstvo posameznic v mešanem peteroboju. Popoldne bodo tekme vrst članov višjega oddelka, tekme mladcev posameznikov v mešanem deseteroboju, lahkoatletski peteroboj članov posameznikov za prvenstvo ZFO, lahkoatletske tekme članov, mladcev in štafet, odbojka članov, mladcev, članic in mladenk. Zadnji dan tekem dne 1. julija bodo tekme od sedmih zjutraj do poldneva. Tega dne bodo tekmovali vrste članov in članic, na sporedu pa so tudi finalna tekmovanja v odbojki članov, članic, mladcev in mladenk. Finalna tekmovanja 4 x 100, švedskih štafet in olimpijskih štafet bo pa 2. julija popoldne pri glavnem nastopu.

STANOVSKA ZBOROVANJA.

Ob priliki mladinskega tabora, ki bo imel predvsem športni in telovadni značaj, bo mariborska Prosvetna zveza za fante in može priredila stanovska zborovanja, in sicer ločeno za inteligenco, za vzgojitelje, kmete, delavce in obrtnike. Zborovanje za inteligenco bo v petek 30. junija dopoldne, popoldne bo zborovanje za vzgojitelje, v soboto 1. julija dopoldne pa bodo druga zborovanja. Na vseh bodo o najaktualnejših vprašanjih posameznih stanov govorili priznani kulturni in javni delavci iz Ljubljane, Maribora in Celja.

Priliko mladinskega tabora bo izbralo tudi Vodstvo dekliških krožkov v Mariboru, ki bo priredilo zborovanje za dekleta.

GLAVNI PRIREDITVENI DAN.

Glavni dan prireditve bo v nedeljo, dne 2. julija, ta bo posvečen dopoldanskemu sprevedu, cerkveni slovesnosti in popoldanskemu javnemu telovadnemu nastopu na velikem igrišču SK Železničarja. Zjutraj ob šestih bodo budnice po mestu, ob sedmih vabi Slomškova družina v Mariboru k sv. mašam in skupnim sv. obhajilom, ob osmih pa se prične zbiranje udeležencev za spreved, ki bo ob devetih po mariborskih glavnih ulicah krenil preko Glavnega trga in državnega mostu na igrišče SK Železničarja na Tržaški cesti. Tukaj bo skupna sv. maša z ljudskim petjem.

Javni telovadni nastop bo popoldne ob treh na igrišču Železničarja, na katerem more nastopiti 1500 telovadcev hkratu. To so glavne prireditve mladinskega tabora. Poleg teh bodo še druge, tako telovadna akademija v Narodnem gledališču v soboto zvečer, v petek in nedeljo zvečer bo Ljudski oder v Mariboru imel slavnostni predstavi »Miklove Zale« v Narodnem gledališču, Slomškova družina v Mariboru pa, ki je bila ustanovljena zato, da bi širila misel Slomškove beatifikacije, bo v soboto zvečer priredila procesijo z baklami na Slomškov grob na starem mestnem pokopališču, kjer bo kratka cerkvena slovesnost.

NA DELO!

Pripravljalni odbor v Mariboru, mariborski fantje in dekleta in ves slovensko in katoliško čuteč Maribor se pripravljajo, da bo letošnja prireditve naše organizacije čim veličastnejša. Fantje! Storite tudi vi svojo dolžnost, da nam bo mariborski tabor vsem v ponos! Le še malo časa je do naše prireditve. Zato pa ta kratek čas čim skrbneje izrabimo za pripravo v telovadnicah in v društvenih sobah, vestno izpolnjujmo vsa navodila pripravljalnega odbora, da bomo na naš tabor mogli iti z zavestjo, da smo storili vse za dober uspeh!

Bog živi!

ANŽE

Povest. — Norveški spisal Björnsterne Björnson. — Poslovenil Ivan Čampa.

Sel je čez borjač mimo hleva; tam je stala v snegu čreda kozá in glodala lubje brezovih vej; pastirski pes je letal pred skednom sem in tja in lajal, kot bi sam vrag udril na borjač, toda kakor hitro se je Anže ustavil, je začel mahljati z repom in se pustil božati. Kuhinjska vrata na zgornji strani hiše so se večkrat odprla in Anže je vedno pogledal tja, a bila je zmerom kravja dekla s kangljami ali pa kuhinjska dekla, ki je kozam kaj vrgla. V skednju so z veselimi udarci mlatili deteljo in levo od skládovnice je stal fant in cepil drva; za njim je bilo še več skládovnic. — Anže je odložil žago in šel v kuhinjo; s sten so se lesketali bakreni kotlički in v dolgih vrstah so stali ondi železni lonci. Kuhali so kosilo. Vprašal je, če bi lahko govoril z Andrejem. »V hišo pojdi!« je dejala dekla in pokazala proti vratom. Ko je vstopil, je opazil, da imajo vrata namesto običajne kljuke ročaj iz medi. Soba je bila svetla in poslikana. Pri peči je sedel plečat možak z nežnim obrazom in dolgimi, svetlo plavimi lasmi. Nabijal je obroče na keblè. Pri mizi je sedela visoka in vitka ženska v tesno prikrojeni obleki; trebila je rž.

»Dober dan!« je dejal Anže in povlekel kučmo z glave. Oba sta pogledala; možak se je nasmehnil in vprašal, kdo je. »Naročeni mizar.« — Mož se je še bolj nasmehnil in medtem ko je glavo spet povetil nad delo, dejal: »Bog daj, Anže!« — »Anže Završki!« je vzklíknila žena in se prestrašena zastrmela vanj. Mož je mimogrede pogledal, se spet nasmehnil in dejal: »Sin krojača Matica.« Nato se je spet vrgel na delo.

Cez trenutek je žena vstala in šla do okna, potem se obrnila in šla k omarí, se vrnila tudi od tam in vprašala, medtem ko je nekaj stikala po predalu pri mizi, ne da bi pogledala: »Ali bo tukaj delal?« — »Bo, ja,« je dostavil mož in se tudi ni ozri. »Oprosti, da ti še nihče ni ponudil stola!« je dejal nato, obrnjen proti Anžetu. Ta je sedel na klop tik pri vratih; žena je šla ven in mož je delal dalje. Anže je radi tega vprašal, če lahko kar začne. — »Bomo prej južinali.«

Žena ni več prišla noter; ko pa so se vrata iz kuhinje naslednje odprla, je vstopila Elica. Najprej se je delala, kot da Anžeta ne vidi. Ko se je dvignil, da bi šel k njej, je obstala in se obrnila nekoliko v kraj, ko mu je dala roko, ne da bi ga pogledala. Imela je v kite spletene lase in je nosila životek z ozkimi rokavci, bila je lepa in vitka in imela je okroglo dlan in majhno roko. Pogrnila je mizo; služinčad je jedla v stranski sobi. Anže z družino pa v hiši. Slučajno so namreč jedli ta dan posebej, kajti sicer so obedovali vedno v veliki, svetli kuhinji pri isti mizi. »Kaj mati ne bo prišla?« je vprašal mož. »Nak, gori je in prede volno.« — »Kaj je nisi poklicala za južino?« — »Sem, pa pravi, da ne mara jesti.« Za trenutek je vladala tišina. »Pa je vendar mrzlo gori!« — »Pa vseeno ne mara, da bi ji zakurila.«

Po južini je Anže delal; zvečer je bil spet v hiši. Zdaj je tudi žena sedela tukaj. Ženske so šivale; mož pa se je ukvarjal z najrazličnejšo drobnarijo, pri čemer mu je pomagal Anže. Po ure in ure je vladala tišina, kajti Elica, ki je imela sicer glavno besedo, je zdaj tudi molčala. Strahóma je pomislil Anže na to, da je pri njih doma nemara tudi večkrat tako, toda zdelo se je, da šele zdaj čuti to. Elica je šla enkrat globoko po sapo, kot bi jo Bog vé kako dolgo zadržavala, in nato se je glasno zasmejala. Tedaj se je zasmejal tudi oče in Anžetu se je tudi zazdelo smešno; smejal se je kajpak tudi on z njima. Odzdaj so klepetali o najrazličnejših stvareh in končno sta največ govorila on in Elica, oče pa je samo od časa do časa zinił katero. Ko pa je nekoč Anže prav dolgo govoril, je slučajno pogledal kvišku in se srečal s pogledom matere Milavke;

spustila je svoje delo in nepremično strmela vanj. Potem je znova pograbila za delo, toda pri prvi besedi, ki jo je spet spregovoril, ga je znova pogledala.

Čas je bilo iti spat in vsak je šel v svojo sobo. Anže je hotel paziti na sanje, ki jih bo imel prvo noč pod tujo streho; vendar ni našel v njih nikakršnega smisla. Čeprav je čez dan govoril z gospodarjem prav malo ali nič, je vendar vso noč sanjal samo o njem. Malo prej, kot se je zbudil, se mu je zdelo, da je Andrej igral s krojačem Maticem karte. Ta je bil zelo jezen in je imel bled obraz, Andrej pa se je smejal in zgribal karte k sebi.

Anže je bil več dni tam, ko so malo govorili, a toliko več delali. Molčeca ni bila samo družina, temveč tudi hlapci, dninarji in celo dekle. Na dvorišču je bil star pes, ki je lajal, kadar koli je prišel tuj človek; toda domači ga samo slišati niso smeli, da bi lajal, takoj je kateri dejal: »Tiho!« in pes je takoj legel renčev v svojo hišico. Gori na Zalesu je bila postavljena na hiši velika vetrnica, ki se je v vetru vrtila; tukaj pa je bila še mnogo večja vetrnica, ki jo je Anže opazil radi tega, ker se ni vrtela. Ko se je veter zaganjal vanjo, si je prizadevala, da bi se oprostila, in to je opazoval Anže tako dolgo, da se ni mogel več vzdržati, da ne bi splezal na streho in jo spravil v tek. Ni bila zamrznila, kot je mislil Anže, temveč so jo z malo zagozdico prisilili k molčanju. Anže jo je potegnili ven in jo vrgel na tla, pri tem pa nameril na Andreja, ki je šel mimo. Ta se je ozrl kvišku. »Kaj pa počenjaš ondi?« — »Vetrnico sem rešil.« — »Nikar ne, cvili, če se vrti.« — Anže je jéz sedel na kački. »To je vendar bolje, kot da bi nikakršnega glasu ne dajala od sebe.« — Andrej je pogledal proti Anžetu in ta proti njemu. Nato je Andrej smehljaje se pristavil: »Tisti, ki mora kričati, če hoče govoriti, stori bolje, — tako sem mislil — če molči.«

Utegne se zgoditi, da kakšna beseda zveni po ušesih še dolgo potem, ko je bila izgovorjena, zlasti še, če je bila zadnja. Ko je Anže v mrazu plezal s strehe, te besede kar ni mogel pozabiti in je mislil nanjo še potem, ko je zvečer že stopil v hišo. Tam je v mraku stala pri oknu Elica in gledala po snegu, ki se je v mesečini jasno lesketal.

Krog in okrog je vladala tišina, le od časa do časa se je zaslišalo neko cviljenje v dolgem in tožečem tonu. »Kaj je to?« je vprašal Anže. »Vetrnica,« je odgovorila Elica in nato tiše, kot sama zase, pristavila: »Izmotati se je morala.« — Anžetu pa je bilo pri duši, kot bi hotel nekaj reči, a vendar ni bil zmožen, da bi izgovoril. Končno je dejal: »Se še spominjaš pripovedke o pojočih drozkih?« — »Še.« — »Pa seveda, saj si jo sama pravila. — Lepa pripovedka je bila to.« — S tako nežnim glasom, da se je Anžetu zdelo, kot ne bi še nikdar slišal, je odvrnila: »Kadar je čisto tiho, se mi često zazdi, kot bi nekaj pelo.« — »To je ono dobro v nas samih.« Tako ga je pogledala, kot da bi bilo v odgovoru preveč; tudi molčala sta nato oba. Po dolgem času je vprašala ona, medtem ko je s prstom risala po šipi: »Si v kratkem napravil kakšno pesem?« Ob tem vprašanju je zardel, česar pa ona ni videla. Radi tega je znova vprašala: »Kakšen pa si, kadar pesniš?« — »Bi rada vedela?« — »Oh, veš, da!« — »Ujamem nekatere misli, druge pa mi medtem uidejo.« — »To je čudovito,« je dejala kot sama zase in spet začela risati po šipi. — »Naredil sem neko pesem, ko sem tebe prvič videl.« — »Kje pa je bilo to?« — »Ne daleč od šole, tisti večer, ko si šla od tam; — v vodi sem te videl.« — Zasmejala se je, onemela in končno dejala: »Daj, naj slišim pesem!« — Kedar prej Anže nikdar ni kaj takega storil; zdaj ji je pa začel peti pesem:

»France Gornik vesel je k ljubici skakljaj
in nesel ji pozdrav,« itd.

Elica je z veliko pozornostjo poslušala in stala na mestu še dolgo potem, ko je pesem že izpel. Končno je vzkliknila: »O, kako zelo jo pomilujem!« — »Tako mi je, kot da bi tega ne spesnil jaz sam,« je dejal, kajti začel se je sramovati, da ji jo je zapel. Tudi tega ni razumel, kako mu je kaj takšnega padlo v glavo. Še dalje je stal nepremično in znova pogledal prepis pesmi. Tedaj je ona dejala: »Toda meni se menda vendar ne bo kaj takega zgodilo?« — »Na, na, nak; — mislil sem prav za prav samo nase.« — »Kaj s teboj da bo tako?« — »Ne vem; — toda tedaj sem bil v takem razpoloženju; zdaj že davno nisem več tako otožen kot tedaj.« — ? »To je vendar čudovito;« spet je risala po šipi. —

Ko je Anže naslednjega dne prišel za južino v sobo, je stopil k oknu. Nebo je bilo zastrto z oblaki, znotraj pa je bilo toplo in domače. Na šipi pa je bilo s prstom zapisano: »Anže, Anže, Anže« in spet »Anže« in pri tem oknu je prejšnji večer stala Elica.

Naslednji dan Elica ni prišla v hišo; slabo se je počutila. Sploh ni bila med vsem tem časom preveč trdnega zdravja.

(Dalje.)

Dr. Maks Wraber:

O sadnih škodljivcih

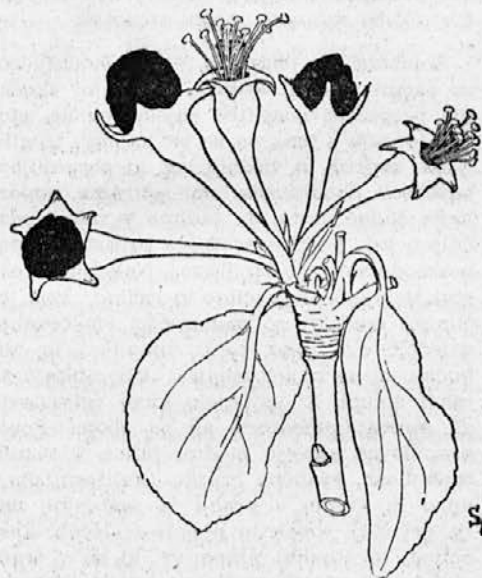
Za cvetoči mesec maj sem vam kar po točkah naštel razna važnejša sadjarska opravila. Ali ste jih izvršili, moji marljivi sadjarji? Nekatera od njih se lahko opravijo še sedaj v juniju, druga pa se morajo sploh nadaljevati in pridružujejo se jim od tedna do tedna nova. Tako je treba v juniju pleti in obnavljati kolobarje okrog mladega sadnega drevja, večkrat pregledati novoposajena drevesca in urediti rast vrhov, pregledovati precepljeno drevje ter pin-

ša radi hitrega odtekanja vode posebno občutna. Zato izkoplite okrog drevesa jarke, kjer se bo zbirala deževnica, počasi pronicala v zemljo in napajala žejne korenine.

Letos je sadno drevje zgodaj in obilo cvetelo. Čas cvetenja je bil zelo ugoden, zato je tudi sadni nastavek prav lep in mnogo obeta. Ker so tudi nevarne pomladanske pozebe prizanašale, se sadjarji nadejajo bogatega pridelka. Obenem pa vedo, koliko nevarnosti še preti mladim, komaj nastavljenim plodovom tja do konca poletja ali do jeseni, preden bodo dorasli in dozoreli. Te nevarnosti so raznovrstne: vremenske nezgode (pomladanski mrazovi, hude nevihte s plohami, vihar (toča), razne notranje bolezni sadnega drevja in sadni škodljivci.

Proti vremenskimi nezagodam smo takorekoč brez moči. V nekaj trenutkih lahko uničijo ves pridelek enega leta, često pa se njihove posledice čutijo več let, če je sadno drevje močnejše poškodovano. Ne kaže pa obupovati in držati roke križem, ker je mogoče škodo vsaj deloma popraviti in odvrniti hude posledice. Po toči ali viharju poškodovanemu drevju ne izrezuj takoj vej, četudi so nalomljene. Hujše rane na vejah in deblih boš izrezal do zdravega lesa pričetkom prihodnjega poletja in jih zamazal s cepilno smolo ali kako drugo primerno mazo. Močno poškodovane krone kaže pomladiti (obrezovanje in izrezovanje). Posebno še, če jih je napadla krvava uš, ki se po toči kaj rada razpase na drevesnih ranah.

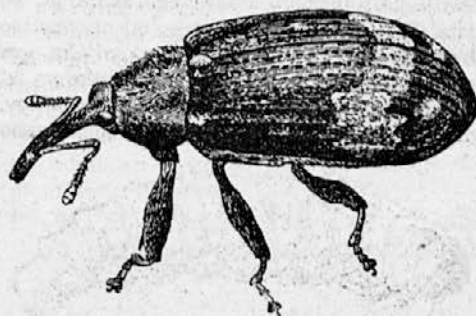
Razne notranje bolezni, ki jim podlega sadno drevje, imajo svoj vzrok v nepravilnem, neugodno izpremenjenjem presnavlja-

Sp.

Šop odcvetelih jabolčnih cvetov: 2 zdrava, 3 poškodovani po jabolčnem zavijaču.

cirati (obrezati) vse poganjke iz starine in cepičev, kolikor jih ne bomo rabili za voditeljice; treba je dalje prerezati vezi pri cepičih, da se ne zajedo v lubje, privezati poganjke iz cepiča k palci, da jih ne polomi veter, odstranjevati koreninske in debelne poganjke (divjake). Pomlad je bila suha, drevje trpi žejo. Zato ne pozabite izdatno in redno zalivati mladim sadnim drevesom. To velja posebno za breskve in marelice ob zidovih, ki jim zaradi pomanjkanja zemeljske vlage začno odpadati zeleni plodovi. Zalivanje tudi preprečuje kodravost breskvinega listja. Na strminah je su-

Jabolčni zavijač: dorasel hrošč (pov.).

nju drevesa, ki se javlja najčešče kot posledica kvarnega vpliva zemlje in še drugih okoliščin. Take notranje bolezni so: smolika (gumoza), rak, ožig, bledica (zlatenica), vodenica, sušenje vrhov, slizni tok i. dr.

Danes se hočemo povsem pomeniti predvsem o **sadnih škodljivcih** in načinu njihovega zatiranja na splošno. Sadni škodljivci so rastline ali živali, ki drevo napadejo, se na njem nasele in se prehranjujejo na račun neprostoVOLjnega gostitelja, s čimer ga močno oškodujejo ali celo uničijo. Med rastlinskimi zajedalci so predvsem razne glivice (rje, plesni i. dr.) in gobe (kresilna goba, mravnice), med živalskimi, ki jih je mnogo več, pa vsakovrsten mrčes in razna golazen (uši, kaparji, lubadarji, metulji, hrošči i. dr.). Nekateri škodljivci povzročajo škodo na lesenih delih drevesa (debla, veje, korenine), drugi na listju in mladikah, tretji na cvetju in očesih, četrti na plodovih. So pa tudi takšni, ki istočasno oškodujejo drevo večstransko. — Zatiranje sadnih škodljivcev bodi najvažnejša skrb slehernega sadjarja, ker mu sadni zajedalci resno ogrožajo sadno letino in so resna ovira za vsak uspešen napredek sadjarstva. Pokončevanje sadnih škodljivcev ni morda enkratno delo, kakor na pr. presajanje sadnega drevja tudi ni omejeno na eno letno dobo, marveč je stalna naloga sadjarjeva! Zatiranje sadnih zajedalcev tudi ni le zadeva tega ali onega skrbnega sadjarja, ki se trudi za obilnejši in boljši sadni pridelek, marveč je nujna stvar slehernega sadjarja, kajti samo skrb in napor vseh sadjarjev zanesljivo vodita do uspeha. Naj si ta ali oni sadjar še toliko prizadeva, bo dosegel razmeroma malo ali nič, če njegov soseď zanemarja borbo proti sadnim škodljivcem. Na zanemarjenem sadovnjamu se škodljivci najbolj zaredijo in razpasejo in se od tam kakor nevidna vojska razlezejo na vse strani, napadajo sosedne dobro oskrbovane sadovnjake in si jih prej ali slej osvoje vkljub trudu marljivega sadjarja. Od lista do lista, od veje do veje, od drevesa do drevesa, od sadovnjaka do sadovnjaka gre to osvajanje nevidnih sovražnikov, ki zmanjšujejo pridelek zdravih sadonosnikov, ga delajo manj vrednega ali celo resno

ogrožajo. Ta nevidna sovražna vojska, številna in plodovita, da je groza, ima poleg lastnih pripomočkov (noge, krila) najcenejša in najizdatnejša prevozna sredstva: vodo, dež, roso, veter, razne velike in manjše živali in celo človeka vpreže v svojo službo. Kakor garjava ovca okuži deset, sto zdravih, tako se od zanemarjenega sadovnjaka širi bolezen in nadloga na zdrave. Bolje bi bilo zato, če bi tak »garjav« sadovnjak iztrebili! — Oblast je zato prav letos po vsej pravici vpeljala obvezno zatiranje sadnih škodljivcev, ker se more na ta način zagotoviti sadjarstvu napredek. Uspeh borbe proti sadnim škodljivcem je v veliki meri odvisen od prave izbire obrambnih in zatiralnih sredstev, dalje od pravega časa, od vremena in končno od načina, kako izvedemo obrambne ukrepe. Kdor ni vsega dobro premislil v naprej in pripravil vse potrebno, bo zamudil ugodni trenotek.

Sredstva za obrambo proti škodljivcem so **preprečilna in lečilna**. S prvimi skušamo preprečiti naselitev zajedalcev na sadnem drevju s tem, da se pri sajenju izogibljemo zaprtih in vlažnih leg, ki pospešujejo naselitev škodljivcev, da izbiramo odpornejše sadne vrste, da sadimo v večjih razdaljah itd. Lečilna sredstva so tista, ki neposredno zatirajo škodljivce. Nekatera sredstva delujejo preprečilno in lečilno. Med lečilnimi sredstvi so mehanična (uničevanje zajedalcev z roko, pasti, limance) in kemična, ki so najuspešnejša. Uporabljajo se razni strupi, ki uničujejo glive (glivotori) ali mrčes (žužkotori) ali pa oboje. Poseben sloves uživajo modra galica v raznih mešanicah, različne brozge (kalifornijska), apno in žveplo v prahu in raztopini, dalje petrolej, tobak in njegov izvleček, karbolinij in številni preparati, ki so v trgovini in jih včasih pretirano hvalijo kot vesoljna sredstva zoper vse vrste škodljivcev (dendrin, arborin, nosprasis, noprassen in dr.), dasi zahteva skoro vsaka vrsta zajedalcev posebno sredstvo za zatiranje. Večino naštetih in drugih sredstev škropimo po sadnem drevju. Škropljenje je postalo tudi že v sadjarstvu vedno letno delo, ki se mora izvršiti večkrat na leto ob določenem času. Junija je čas za drugo škropljenje po cvetju in za zatiranje listnih uši, ki se silno naglo množe in jih je zato težko zatreti. Napadene vejice je bolje namakati v mešanico vode, tobakovega izvlečka in mila nego škropiti. — Glede načina in časa škropljenja ter raznih škropil išči nasvetov v Priolovi knjigi: »Škropljenje sadnega drevja.«

Dorasična ličinka jabolčnega zavijača.

Iz kraljestva lepote

Fr. Jesenovec:

Izbrana poglavja iz pesništva

VI.

STALNI STIH (dalje).

č) Štiristopni jamb.

Za slovensko narodno pripovedno pesem je zelo značilen verz, ki obstoji iz štirih jambov. Dobimo ga v vseh drugih slovenskih pripovednih narodnih pesmih, razen onih, v katerih je pod vplivom srbskohrvatske narodne pesmi nastopil srbski deseterec ali peterostopni trohej. Štiristopni jamb je v pesmih: Pegam in Lambergar, Romar, Kralj Matjaž in Alenčica; Alenčica, sestra Gregčeva; Mlada Zora in v drugih. Primer iz Mlade Zore:

Na lóv | mi prí|de krá|ljič mlád
U — | U — | U — | U —
1 2 3 4

d) Nibelunški verz.

Nibelunški verz je verz germanske (nemške) narodne pesmi. Po naše bi mu rekli hiperkatalektični šesterostopni jamb. Deli se pa na dva dela, od katerih je vsak zase tristopni jamb, drugi polnoštevilčen, prvi pa nadštevilčen. Ta verz je obenem z nibelunško kítico (ime ima po epu o Nibelungih, ker je ta ep tudi spesnjen v tem verzu) uvedel k nam pesnik Fr. Prešeren, uporabljal ga je tudi pesnik A. Aškerc, n. pr. v pesmi Mutec Osojski. Prim.:

Popótnik kdó si túji, || ki sám s sebój golčíš?
U — | U — | U — | U || U — | U — | U —
1 2 3 4 5 6

e) Heksameter.

Narodni verz starih Grkov je bil heksameter. V njem sta spesnjena znamenita Homerjeva epa Ilijada in Odiseja. Ta verz se je od Grkov razširil tudi k Rimljanom, tako da je tudi rimskega pesnika Virgila ep Eneida spesnjen v tem verzu. Heksameter obstoji iz šest (= heks) daktilov. V njem lahko prve štiri daktila zamenjamo s spondeji — U U > —, to se pravi, da kračini zamenjamo z eno samo dolžino. Tako postane sicer enolični stih v dolgem spevu živahnjši, mnogoličnejši. Obenem pa s to spremembo dosežemo, da se sicer lahki $\frac{3}{4}$ takt zamenja, postane težji, pa tudi resnejši in svečanejši. Zapomniti si je tudi treba, da zadnja stopica v šestomeru ni

nikdar popolna, da ji manjka zadnja kračina, ali kakor bi še utegnili reči, da se zadnji daktil zmerom zamenja s trohejem. V heksametru so mnogo pesnili pri nas Koseski, Valjavec, Stritar! Primer samih daktilov:

Pój nam o rénskih slapóvih, o mávrice
písanem lóku!
— U U | — U U | — U U | — U U |
1 2 3 4
— U U | — U
5 6

Primer resnejšega verza:

Kám greš, vpraša me stríc. Ne hódí pod
véčer od dóma!
— — | — U U | — — | — U U |
1 2 3 4
— U U | — U
5 6

f) Pentameter.

Pentameter (petomer) je nastal iz heksametra. Prav za prav je še sedaj v bistvu pravi heksameter, le da dvema daktiloma manjka drugi del — to je obeh (skupaj štirih) kračin, kar znaša toliko kot dve dolžini ali en spondej — torej je končno le pet stopic — pentameter. Sestoji iz dveh enako velikih delov, od katerih ima vsak po dva in pol daktila ($\frac{5}{2} + \frac{5}{2} = \frac{10}{2} = 5!$). Med obema deloma je rázloka. S spondejem se smeta nadomeščati le prva dva daktila, tretji in četrti pa ne. Primer:

— U U | — U U | — || — U U | — U U | —
1 2 $\frac{1}{2}$ 3 4 $\frac{1}{2}$

g) Distihon.

Distihon se pravi po naše dvojni verz. Distihon sestoji namreč iz dveh verzov, od katerih je prvi heksameter, drugi pentameter. Ta dvojni verz, to zvezo šestomera in petomera so uporabljali stari Grki in Rimljani — in to posebno radi v pesmih žalostinkah ali elegijah. Zato je distihon elegični verz. Primer:

Kládivo bíje desét, svetílka pojema, umíra,
zvézde nebá se gosté, tího je zúnaj povsód.
— U U | — U U | — || — U U | — U U | —
— U U | — U U | — || — U U | — U U | —

(Dalje.)

Med člani fantovskih odsekov

SMARJE PRI JELSAH

Iz plodnih tal naše župnije je vstala močna in delovna četa fantov, včlanjenih v naši mladinski organizaciji, ki je kmalu prevzela vodstvo nad vsem prosvetnim življenjem doma in v okolici. Ko so leto za letom slovenski voditelji pripravljali pot naši organizaciji, so se iskriki tudi duhovi pri nas: vztrajno, z resno voljo, z umevanjem in velikim navdušenjem za narodne probleme. Ozek krog fantov, ki se je večer za večerom, tiho in z močno zavestjo pripravljali v Katoliškem domu, se je hitro razširil; zakaj spoznali smo, da bije v slehernem, še nepokvarjenem slovenskem fantu srce, ki je polno velikih sil, ki so nositeljice vzvišenih idej in stremljenj ter nepremagljive volje; treba le iskre, da zagori plamen. In je zagorel, v nas pa pregnal temo in v sleherno našo vas je odjeknila navdušena pesem slovenske mladine: »K božjemu soncu dvignimo srca« —! Čimbolj vztrajno so se pripravljali, tem večji je bil uspeh, ko so stopili na plan. Most nasprotnikov je bil porušen, središče vsega prosvetnega in kulturnega življenja je postal Katoliški dom, nositelji naši fantje. Lanskega mladinskega tabora v Ljubljani se je udeležilo preko 70 fantov, članov in mladcev, četa, kakršno je s štajerske malokateri kraj poslal. Žrtev se ne ustrašijo, ne poznajo ne mraza ne teme, ne kakršnih koli naporov. To se je pokazalo tudi pri nabavi krojev. Dinar za di-

narjem, žulj za žuljem, preden je bilo dovolj prihranjenega. In uspehi? Lansko leto na veliko soboto smo imeli le dva kroja, letos jih je korakalo v procesiji že 19! Isti dan smo se tudi fotografirali s preč. g. mons. J. Vrežetom, ki je sredi med nami na sliki, kakor ga vidite. Bog živi!

MI NAPREJ — DRUGI ZA NAMI

Nam odmerjen prostor v »Kresu« je kakor ledina, ki čaka, da jo obdelamo. Za »Kres« se doslej nismo toliko zanimali, kot bi bilo treba. Ali nismo sami krivi? Seveda, ker smo toliko časa dremali. »Kres« mora postati tudi za nas fante privlačen in zabaven! List postane dober in zanimiv, če se naročniki sami pobrigajo za to. Kako pa naj to napravimo?

Ne bo tako težko. Dragi brat! Preberi pazljivo in s premislekom vsako številko »Kresa«. Ko to napraviš, ti bo nekaj stvari ugajalo, druge pa spet ne. O tem malo razmišljaj, zapiši svoje misli na papir in jih pošlji uredništvu »Kresa«. Vsak fant živi v drugem kraju in drugačnih razmerah. V svojem fantovskem odseku vidi dobre stvari, opaza pa tudi napake. Brat, premišljaj, kako bi se dale napake popraviti! Ko prideš do pametnega zaključka, zopet primi za svinčnik ali pero in napiši svoje misli ter jih pošlji uredništvu »Kresa«. Pri vsakem fantovskem odseku je od časa do časa

kaj novega: morda smo imeli obletnico z večjo slovesnostjo ali smo uprizorili lepo igro itd. Vse to moramo napisati in poslati uredništvu. Iz teh novic in pisem bomo videli, kako delujemo fantje v raznih krajih. Spoznali bomo, kaj je pri nas dobrega, kaj slabega; kaj je drugod vzornega ali pomanjkljivega. Tako se bomo medsebojno opominjali in izpopolnjevali.

Utegne pa biti kdo med nami, ki ima pisateljske ali pa celo pesniške zmožnosti. Le na dan! Če ti pride lepa misel: napiši jo in pošlji uredništvu! Sprva jo zapišeš bolj neokretno. Ko jo prebereš in popraviš in ko se ti zdi dobro, pa na pošto! Če bo le misel dobra, oblika pa slaba, jezik ne oglajen, nič zato! Bo že uredništvo popravilo. Če bo pa še negodna za tisk, nič ne maraj! Morda roma enkrat ali dvakrat v uredniški koš, končno bomo pa zmagali; saj pravi pregovor, da vaja napravi mojstra.

Fantje, glejte nekaj misli. Začnimo dopisovati v »Kres«! Tako bomo delali drug za drugega: navduševali se bomo, kratkočasili se bomo, tudi smejali, če bo kaj šegavega. Naš kotic v »Kres« bo postal zanimiv, poučljiv in privlačen tako, da bomo komaj čakali vsake nove številke. Vzljubili bomo fantovsko glasilo. Navzemali se bomo iz njega novih navdihov, novih moči; dobivali bomo v njem novih smernic. — Pozdravljam vas in upam, da moj klic ne bo zastoj. Pokažimo, koliko je v nas navdušenja za najlepšo stvar!

Glede naših fantovskih odsekov pa tole:

Poleti sem govoril s svojim prijateljem. Kmečki fant, priden, pošten in vnet za vse dobro. Še vedno ga imam rad, čeprav se zelo redko vidiva. Govorila sva o vsakovrstnih stvareh. Končno je pogovor nanesel tudi na fantovski odsek in »Kres«. V župniji, kamor spada, še nimajo fantovskega odseka, vsaj v bližnji okolici ne. Govorila sva tudi o domačih fantih, če bi bili dovzetni za odsek. »Nekaj bi se jih zbralo! Toda začetni! Kdo naj začne?« Pristavil pa je tudi tole: »Saj še v bližnji župniji nimajo ustanovljenega! Koliko je takih fantov, ki bi radi pristopili! Morda celo hrepenijo po odseku, ali kdo naj začne? Da bi ravno pri nas prvi začeli? To vendar ne gre, naj drugje prej poskusijo!« Taki javni izgovori ne kažejo fantovske odločnosti. Bratje, ne glejmo, kaj drugi mislijo o nas, ali kaj drugi imajo ali nimajo. Mi glejmo zase! Besede mičejo, zgleđi vlečejo. Mi naprej, drugi za nami. — Bog živi!

Jože Golob.

ST. JURIJ POD KUMOM

Pri nas doslej še ni bilo fantovske organizacije. Fant, odsek je zaživel pred dvema letoma. Fantje so se odsekovnega življenja oprijeli z velikim veseljem in požrtvovalnostjo, dokaz, kako čutijo potrebo po organizaciji. Čeprav je velika oddaljenost vasi, slaba pota in hriboviti kraji velika ovira, vendar se življenje v odseku dobro razvija in uspešno napreduje. Fantje kažejo veliko požrtvovalnost, ki premaga vse težkote, ko je treba 1 do 2 uri daleč k sestanku.

Naša družina v Sv. Juriju pod Kumom

kom, tudi ob slabem vremenu, preko zameotov, poleg tega pa v hrib 400—500 m visoko. Pridejo pa po dvakrat, včasih tudi trikrat na teden. Pri sestankih se zbira okoli 30, z gosti tudi 40 fantov. Prvo leto smo se vpeljali v organizacijo in spoznali njen ustroj in namen. Nastopili smo, to pot prvič, na akademiji. Nabavili smo si kroje in 10 telovadnih oblek ter nastopali na več prireditvah. V Ljubljano nas je šlo 30. Letos smo šli korak naprej. Napravili smo s kulukom letno telovadišče, ki nam bo služilo tudi za javne nastope v manjšem obsegu. Na akademiji so poleg članov nastopili prvič mladi in naraščaj. Nabavili smo si 11 novih krojev. Pred praznikom sv. Jožefa smo imeli duhovne vaje. Sedaj se pripravljamo na javen nastop, ki ga nameravamo prirediti v začetku junija. Imamo mnogo načrtov, ker nam še marsikaj manjka: orodje, prapor... Toda upamo, da bomo vse dosegli, ker imamo odločno voljo po tej poti iti vztrajno naprej.

BOŠTANJ OB SAVI

Prvič se oglašamo v svojem fantovskem glasilu. S tem pa ni rečeno, da smo šele začeli z delom. Za nami je dve leti trdega

Salezijanska godba na Radni pri Boštanju

in težkega dela. Danes se sami čudimo, kako je bilo mogoče premagati mnogo ovir in predsodkov. Če je danes naša organizacija prva v župniji po številu članstva in zlasti po delu, je to zasluga naših vztrajnih fantov, ki se niso ball groženj.

L. 1937. smo si s skupnimi močmi postavili skromen prosvetni dom in ob priliki blagoslovitve smo na lepem boštanskem taboru nastopil v javnosti. V zimi 1937.-38. se je naša mladina pridno vadila za mladinski tabor v Ljubljani. Za to priliko smo nabavili 7 fantovskih in 14 dekliških krojov, za mladce in mladenke pa po 20. Mladinskega tabora se je udeležilo 140 naših faranov, med njimi čez 40 fantov. Razen tega smo skupaj s salezijansko godbo z Radne priredili tri farne izlete in s tem domačo župnijo seznanili z našo organizacijo.

Letos so naši fantje pokazali posebno zanimanje za delo v odseku. Pridno so si izposojevali knjige iz prosvetne knjižnice, med nje prihaja 15 Kresov in vsako sredo se zberejo k sestanku in telovadbi. Prvo nedeljo v mesecu pa večina pristopi k sv. zakramentom in po maši se zberejo k skupnemu mesečnemu sestanku vsi člani.

Svoj prvi nastop smo imeli pri velikonočni procesiji v soboto zvečer v Sevnici, v nedeljo zjutraj pa v domači fari. Lep je bil pogled na uniformirano salez. godbo, pri kateri sodeluje 15 fantov iz naše fare, nato pa dekleta v svojih lepih krojih. Najlepši vtis pa je naredilo njihovo dostojno in resno vedenje med procesijo in v cerkvi med sv. mašo. Čez 50 fantov, članov godbe in odseka, v krojih prav blizu oltarja je najboljšo priporočilo staršem, da zaupajo svoje otroke naši organizaciji.

V sredo 12. IV. smo se poslovili od 4 članov, ki so nastopili svojo vojaško službo.

Odhajajočim smo dali v spomin in spremstvo »Vojaški molitvenik«, jim obljubili svojo molitev in želeli srečno vrnitev med naše vrste. Zdaj pa se že z vso vnemo pripravljamo na javen nastop v domači fari, ki bo ob priliki izleta na binkoštno nedeljo popoldne v vasi Smarčna. Mislimo pa tudi na mladinski tabor v Mariboru. Bog živi!

FANTOVSKI ODSEK V MEZICI

Uredništvo je prejelo tale dopis:

Fantovski odsek v Mežici želi izdajati svoj društveni časopis z imenom »Naša mladost«. Zato prosimo, da nam pojasnite, kam naj se obrnemo za dovoljenje. List bi izdajali kot rokopis, pisan s pisalnim strojem in razmnožen kot mesečnik z letno naročnino 10 din. Svetujte nam, kako naj začnemo! — Bog živi!

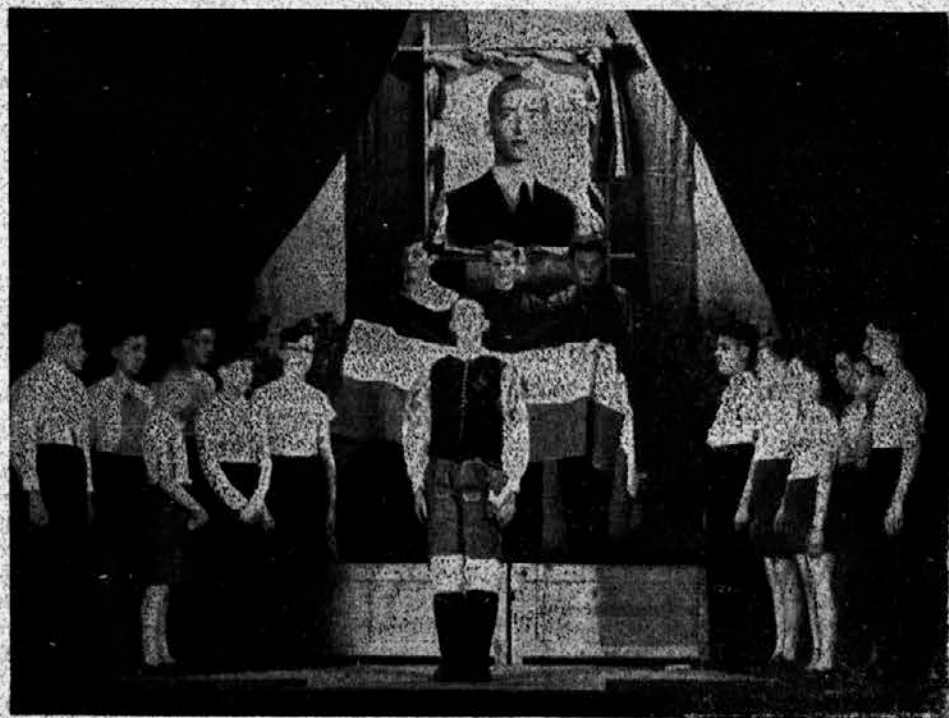
Odgovor uredništva: Odseku v Mežici moramo odgovoriti tole: Prav letos se je vsa naša fantovska organizacija z vso svojo mladostnostjo zavzela za naše fantovsko glasilo »Kres« in ga tudi zelo visoko dvignila. Zato se mi prav čudno zdi, da se sedaj oglasi odsek, ki hoče sam izdajati svoj list. To napravlja vtis, kakor da ta edini odsek ni s »Kresom« zadovoljen in da zato želi delati nekaj po svoje. Ali je to prav? Ali bo to v korist naši slovenski in še posebej naši organizacijski skupnosti? Če že žele fantje v Mežici pisateljati in pesnikovati, ali bi ne bilo edino prav, da se začno oglašati v svojem, tako lepem in prav letos tako živahnem glasilu naše organizacije? Saj vendar že vse leto doslej zmerom in povsod poudarjamo: fantje, na delo za naše glasilo »Kres«! »Kres« v vse naše odseke, do vseh naših članov, do vseh naših ljudi! Fantje iz Mežice, Vaše napore za ustanovitev lastnega odsekovnega glasila urednik »Kresa« zelo ceni, vsa čast Vam! Ali — vendarle je treba pomisliti, kaj je bolje:

FO Boštanj v velikonočni procesiji.

Prejemati za nizko ceno 18 din na leto lepo tiskan in vsebinsko zelo popoln list, ali pa za visoko ceno 10 din samo na slab papir pisan list, ki povrh vsega tudi vsebinsko gotovo ne bo na kakem posebnem višku!! Tole premislite, pa boste prav gotovo vsi fantje v Mežici prišli do sklepa, da je najmanj stokrat bolje, naročiti naše skupno glasilo »Kres« in s tem podpreti naše skupno fantovsko glasilo, našo skupno stvar. Sicer pa — ali ne drezamo v vsaki številki: Fantje, dopisujte v »Kres«, pošiljajte v »Kres« dopise, slike, poročila, pa tudi svoje pesniške prispevke! Kar je zrelega, bo go-

umaknil zbor, že so pritekli pred nas mladci in se med nje pomešali naraščajniki. Z obrazi, ki so razodevali svečanost ter resnost, so zrlji v svojega duhovnega voditelja, ko jih je zaobljubil. Za odsekovno zastavo so bili v dvorani zbrani novi člani, ki so odločno in krepko izgovorili besedilo zaobljube. Vse občinstvo v dvorani je stoje in z vidno ganjenostjo sledilo temu mogočnemu izrazu volje, ki žari iz naše nove mladine. Po lepo izvedeni zborni recitaciji »Slovenska mladina slovenski mladini« in po ljubkem prizoru »Najmlajših pesem za očete« je brate in občinstvo z jedrnatimi besedami

tovo objavljeno, kakor je bilo še zmerom doslej! Torej, fantje iz Mežice, delajmo skupno, ne cepimo svojih moči, podprimo naše edino slovensko fantovsko glasilo — »Kres«!!

FO LJUBLJANA - MESTO

Na Jožefovo so številni naši prijatelji skoro napolnili prostrano frančiškansko dvorano in bili priča pristrčni družinski slovesnosti našega odseka, ko je položilo v roke našega duhovnega voditelja slovesno zaobljubo 22 novih članov, 26 mladcev in 24 naraščajnikov. Za uvod je društveni pevski zbor kar mogočno zapel himno: Iz kremená luč prižgimo. Komaj se je z odra

nagovoril odsekovni predsednik br. Hubert Zevnikar. Članice so skladno izvedle »mazurko«, nakar je močna skupina recitirala J. Lovrenciča »Našo zgodovino«. S himno slovenskih fantov, ki jo je stoje odpela vsa dvorana, je bila ta pristrčna slovesnost končana. Ni bila in ni hotela biti to akademija z izbranim sporedom, temveč le ob važnem dogodku zaobljube sestanek vseh, ki z našim odsekom čutijo in našo mladino ljubijo. V zadoščenje nam je bilo, da se je pokazalo, kako številne prijatelje ima naš odsek. Podane točke so bile le izrez iz vsestranskega delovanja našega odseka, ki se resno trudi, da številno članstvo vzgaja tehnično in prosvetno v čim večjem skladju. Bratska

povezanost, ki veže vse člane naše družine, je najboljši porok, da bomo postavljene naloge izvršili ter tako po svojih najboljših močeh doprinesli k srečni bodočnosti našega naroda in naše države.

I. P.

ZAGRADA PRI PREVALJAH BRATU PAVLU LORENCIJU V SPOMIN

V petek, 17. februarja 1939., je nevidna roka božjega vrtnarja utrgala cvet iz naše srede, da ga presadi na svoje nebeške livade. Umrl je Pavle Lorencij, predsednik koroških fantovskih odsekov v Prevaljah.

Rajni Pavle se je rodil 10. januarja 1915. v Crni. Že v zgodnji otroški dobi je gojil v svojem srcu tiho željo, da bi postal duhovnik. Toda gmotne razmere mu tega niso dopuščale. Zato je obiskoval le dvoletno kmečko šolo v Mariboru. Čeprav ni postal duhovnik, vendar je bil laični apostol. Zelo rad je zbiral okrog sebe mlade fante in jih s svojim lepim zgledom približeval Bogu, ki ga je sam tako ljubil. Po povratku iz

Maribora se je ves posvetil katoliškemu prosvetnemu delu, zlasti je delal v knjižnici prosvetnega društva na Prevaljah, nastopal na odru in se marljivo udeleževal fantovskih sestankov v odseku. Pomagal je tudi pri Kmečki zadrugi na Prevaljah. Ta ga je poslala v zadržno šolo, pa je ni končal, ker je prezgodaj legel v grob.

Kako je bil rajni Pavle priljubljen med narodom, je pričal njegov pogreb v nedeljo, 19. februarja 1939. Zlasti mladine se je izredno veliko nabralo. Fantje so mu izkazali čast, da so v kroju nesli njegove zemeljske ostanke od doma na farno pokopališče. Gospod župnik je v poslovilnem govoru opisal njegovo vzorno življenje, g. Ivan Lebič pa se je od njega poslovil v imenu vseh odsekov prosvetnega društva. Cerkveni pevci pa so svojemu bivšemu članu zapeli nekaj žalostink. — Dragi Pavle, križ na Tvojem grobu nam govori, da se bomo nekoč zopet združili s Teboj. Počivaj v miru!

A. P.

Novе knjige

Hauffove pravljice, I. del. Zbirka mladinskih spisov Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Prevedel Josip Osana. Ilustriral Slavko Pengov. — Viljem Hauff je znamenit nemški romantični pisatelj, ki zlasti slovi po svojih lepih pravljicah. V njih je lepo združil nemške motive z vzhodnimi. Dasi je živel že pred dobrimi sto leti, vendar ga še danes v Nemčiji zelo beró zaradi lahkega in prijetnega sloga. Zato je prav, da smo ga sedaj tudi v slovenskem prevodu dobili. Osana je za sedaj prevedel prvi del njegovih pravljic, in sicer oné v okviru pripovedovanja: Karavana in Šejk iz Aleksandrije in njegovi sužnji. V okviru teh dveh glavnih pravljic je še deset drugih pravljic, ki so pa prav za prav celota zase. Nekaj teh pravljic je povsem čistih estetskih, nekaj pa je takih, ki imajo v sebi tudi poučni značaj. Vse skupaj pa preveva romantika in sentenca. Ko bomo dobili še drugi zvezek, bo naša mladina imela lepo novo knjigo, ki jo bodo tudi odrasli radi vzeli v roke. Zato knjigo toplo priporočamo, posebno naši mladini in našim podeželskim knjižnicam za mladinski del.

Cerkvenih očetov izbrana dela. Spisi apostolskih očetov. Poslovenil F. P. Omerza. Uvod in opomba napisal dr. Fr. Ks. Lukman.

Izdala Bogoslovna akademija v Ljubljani. Založila Družba sv. Mohorja v Celju. Natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju 1939. — Lani začeto delo prof. dr. Lukmana z izdajo Izbranih del cerkvenih očetov se sedaj nadaljuje. Prav pred letom dni smo dobili Slovenci spise sv. Cecilija Ciprijana, letos pa je izšla druga knjiga teh del, ki vsebuje spise apostolskih očetov, in sicer tako imenovano Barnabovo pismo, sv. Klementa Rimskega list Korinčanom, pisma sv. Ignacija Antiohijskega, pismo sv. Polikarpa v Filipe in Hermovega Pastirja. V uvodu urednik sam obširno razlaga ta dela in njihove pisatelje, nato pa slede po vrsti dela sama z vsem potrebnim obširnim komentarjem — razlago. Kakor prva je tudi druga tovrstna knjiga izredno pomembna za naš duhovniški stan, pa prav tako tudi za posvetno izobraženstvo. Knjigo toplo priporočamo posebno duhovnim voditeljem naših odsekov po deželi, saj jim bo uspešno mogla koristiti pri njihovem verskem in vzgojnem delu med nami. Knjiga stane za ude Mohorjeve družbe 39 (30) din, za neude pa 52 (40) din in se naroča pri Mohorjevi družbi v Celju.

Knjižice št. 129. Priljubljene Knjižice, časopis za duhovno prebujo in prosveto na Rakovniku v Ljubljani, prinašajo v svoji

št. 129. življenje in delo našega velikega umrlega škofa dr. Gnidovca. Knjižico posebno priporočamo našim fantom, da se bodo iz nje mogli podrobno poučiti o delu in življenju tega velikega in svetniškega škofa! — V številki 130. pa iste knjižice prinašajo zanimiva poglavja o vprašanju: **Več sonca v življenje**. Knjižica govori o pravem veselju za kristjana, odvrta pa nas od napačnega veseljačenja in od napačnih zabav. Tudi to knjižico toplo priporočamo. — V številki 131. so izdali salezijanci spis o **Svetogorski Kraljici**. V tem spisu govore o božji poti na Sveti gori ob štiristoletnici njene ustanovitve. Vse knjižice toplo priporočamo.

Janez Veider, Kneginja Ema, naša prva svetnica, 1939. Založila in tiskala Misijonska tiskarna Groblje-Domžale. — V obširni knjigi nam pisatelj podaja življenje in delo prve slovenske svetnice sv. Eme s Koroškega. Delo temelji na zgodovinskih dejstvih, ne zanemarja pa tudi legendarnega ustnega izročila naših koroških Slovencev o ti svetnici. Knjižico krasi zelo številne slike, ki so kakor koli v zvezi s svetnico. V knjigi so obširni popisi gradov in cerkvá, ki so bili nekoč last svete Eme ali ki jih je sveta Ema ustanovila in podpirala. Prav je, da se vsak naš fant seznaní z življenjem in delom prve slovenske svetnice. Zato se Vam knjiga že sama dovolj priporoča. **F. J.**

Urednikovi pomenki

J. K. v L. Prejel sem Tvoji dve pesmi. Majniška in Kristusov vnebohod. Za Majniško je bilo že davno prepozno, da bi jo mogel pravočasno objaviti. Pa tudi sicer ima pesem mnogo napak, zaradi katerih bi je ne mogel objaviti, četudi bi bila prišla o pravem času. Jezik namreč nikakor ni izglajen, verzi so nepravilni, brez pravega ritma in tudi nepopolni, tudi rime na mnogih mestih niso čiste. Edino misli so v pesmi lepe in še precéj v tekočem jeziku izražene. Pesem Kristusov vnebohod je pa tudi v mislih tu in tam malo nejasna in tudi nerodno izražena. Je mnogo manj pesniške oblike na nji kakor v prvi pesmi, bolj se približuje prozi. Sicer pa kaže iste napake kakor prva pesem, zlasti glede na nepopolnost verzov, ki jim kar na celem zmanjkajo potrebne stopice. Le beri sestavke o pesništvu, ki jih prav letos prinaša »Kres«, vadi se ob teh razlagah, potem se pa še oglasi!

B. M., sv. D. p. Prevalje. Poslal si mi za junijsko številko pesem o kresnem večeru. Prav rad bi jo priobčil, pa nimam niti malo prostora. Pesem vsekakor ni slaba: verzi lepo tekó, vsebina je lepa, le preveč po narodnih pesmih je povzeta. Tu in tam ti tudi rime še ne tekó gladko in mnogo jezikovnih napak si napravil. Kdor hoče pesniti ali pisateljevati, mora seveda najprej natančno poznati pravila slovenskega knjižnega jezika. Torej korajžno na delo, mnogo beri in se uči, pa boš lahko kmalu poslal še kaj zrelejšega od te pesmi.

Dopisnikom. — Nekaj dopisov, ki ste mi jih poslali, sem zaradi pomanjkanja prostora moral odložiti do prihodnje številke. Takrat pa bodo prav gotovo vsi objavljeni, ker bo to slavnostna številka ob priliki mariborskega tabora in bo prav zato zopet izšla v zelo pomnoženi izdaji in zelo povečana. Torej, prosim, malo potrpljenja!

Vsem! — Poravnajte naročnino!! F. J.

Vsem fantovskim odsekom

Zaradi stalno ponavljajočih se vprašanj in prošenj, ki prihajajo na moj naslov za vpriporitvena dovoljenja igre »Luč z gora« ter za odmero tantieme, prosim, da vsi odseki vzamejo na znanje tele pogoje:

Drama »Luč z gora« je prosta tantieme, če jo uprizori kateri koli fantovski odsek, zato za uprizoritev ni potrebno posebno dovoljenje.

Vsak odsek pa je s tem obvezan, da s prihranjeno tantiemo kupi fantovske znake; ti naj se razdelijo med tiste člane, ki jih sami ne morejo kupiti, v prvi vrsti med mladce in naraščaj.

Ti pogoji so nespremenljivi.

*Stanko Savinšek s. r.
Jesenice.*

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z neom. z. - Ljubljana, Miklošičeva c. 6,
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge
najugodnejše.

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas
izplačljive, obrestuje

po 4%, proti odpovedi do 5%.

H IRANILNICA

DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana — Kočevje — Maribor — Celje

Vloge obrestuje po najvišji obrestni meri
Cenena posojila daje na redno odplačevanje

Za njene vloge jamči dravska banovina